

Таблиці розмірів однострою ЗСУ та деякі інші

Зміст

Вступ.....	3
Умовні скорочення.....	4
1. Таблиці розмірів речового забезпечення українських військовослужбовців (ЗСУ та ін.)	5
1.1. Білизна, костюми (ТУ 2015-2016, ТС 2022, ТО 2018)	6
1.2. Костюми (тип С; ТС 2019-2020).....	8
1.3. Штани	10
1.4. Куртки	12
1.5. Сорочка бойова (UBACS)	14
1.6. Головні убори.....	15
1.7. Взуття	16
1.8. Шкарпетки	18
1.9. Рукавички	19
1.10. Футболка і труси	20
1.11. Ремінь.....	21
2. Таблиці розмірів військового однострою Великобританії	22
2.1. Штани	23
2.2. Куртки, кітелі, сорочки	24
2.3. UBACS, легкий мембранний одяг, теплий одяг, білизна	26
3. Таблиці розмірів військового однострою США.....	27
3.1. Одяг PCU (ECWCS Gen. III).....	28
3.2. Одяг ACU, BDU, T.R.U.	31
4. Таблиця розмірів взуття Lowa	33
5. Таблиця розмірів взуття Salomon	35
6. Як правильно проводити заміри частин тіла.....	36

Вступ

В брошурі зібрано таблиці розмірів елементів т.зв. «контрактного», в основному польового, речового забезпечення (одяг, головні убори, рукавички та взуття), яке закупляється українськими військовими частинами та видається військовослужбовцям Збройних сил України та інших державних воєнізованих формувань (Державна спеціальна служба транспорту, Державна спеціальна служба зв'язку та ін), а також таблиці розмірів контрактних одностроїв деяких інших країн (Великобританія, США) та взуття (Lowa, Salomon), які користуються популярністю в українських військових.

Наведені таблиці розмірів допоможуть військовослужбовцям точніше визначити найвідповідніший розмір того чи іншого елемента речового забезпечення відповідно до їхньої ваги, зросту, довжини стопи та інших вимірів фігури.

Інформація буде корисна для підбору розміру та його замовлення без можливості примірки. Наприклад, при купівлі через Інтернет, замовлення речей через службу тилу. Також наведена інформація має практичну цінність для старшин і військовослужбовців тилу, які займаються речовим забезпеченням підрозділів, проведенням аукціонів на закупівлю.

Зважаючи на суттєві відмінності у підході до визначення розміру різних речей та типів взуття, рекомендуємо також уважно ознайомитися з примітками та рекомендаціями до відповідних таблиць, оскільки саме вони часто містять цінну інформацію, яка допоможе правильно провести заміри по тілу та правильно визначити потрібний розмір.

Вся наведена інформація та рекомендації подані з особистого досвіду, доступної технічної документації, а також акумуляована з різних джерел в мережі Інтернет.

Дата створення таблиць розмірів: 18.04.2023 р.

Розроблено спеціально для українських військових та е-бібліотеки «Чтиво» (<https://chtyvo.org.ua>).

Всі зауваження, пропозиції та доповнення можна надсилати на адресу е-бібліотеки «Чтиво» (chtyvo@gmail.com), звідки вони будуть направлені автору цієї брошури.

Автор дозволяє вільне використання та розповсюдження даної брошури в цілому, без права самовільного внесення в неї змін. Використання окремих частин брошури дозволяється виключно при наявності [активного гіперпосилання на першоджерело її розміщення](#).

© Розмірник, 2023.

Умовні скорочення

Таблиця розмірів – таблиця, за даними якої можна визначити який розмір відповідного елемента одягу, взуття та/або головного убору підходить особі з певними антропометричними вимірами (зріст, обхват грудей, обхват талії, довжина стопи тощо).

Контрактний одяг або взуття – елементи речового забезпечення, які централізовано закупляються військовими частинами за контрактами з виробниками, укладеними на підставі результатів визначення переможця в результаті проведення торгів (аукціонів). Розміри таких елементів речового забезпечення переважно є уніфікованими та відповідають таблицям розмірів, які визначені нормативними документами. Для українських військових формувань розміри уніфіковані в межах окремих складових частин або наборів складових частин речового забезпечення, а для збройних сил США та Великобританії уніфікація розмірів зроблена переважно в межах елементів одягу верху (куртки, кітелі тощо) та низу (штани, кальсони).

ТУ – технічні умови на виготовлення певних елементів речового забезпечення (одягу, головних уборів, взуття).

ТС – технічна специфікація на виготовлення певних елементів речового забезпечення.

ТО – технічний опис на виготовлення певних елементів речового забезпечення.

ЗСУ – Збройні сили України та інші державні військові формування України, як то Служба безпеки України, Служба зовнішньої розвідки України, Державна спеціальна служба транспорту, Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України, а також, можливо, Національна гвардія України, Державна прикордонна служба України, Управління державної охорони України.

ММ-14 – камуфляжне сухопутне забарвлення однострою (піксель ЗСУ).

ММ-16Ф – камуфляжне морське забарвлення однострою (піксель ВМС).

UK – скорочене позначення Великобританії (повна назва Об'єднане Королівство Великої Британії та Північної Ірландії) або позначення розміру, яке застосовується цією країною.

EU – скорочене позначення розміру, яке застосовується в Європейському Союзі.

US – скорочене позначення США або позначення розміру, яке там застосовується.

US M – скорочене позначення чоловічого розміру, яке застосовується у США.

US W – скорочене позначення жіночого розміру, яке використовується в США.

JP – скорочене позначення Японії або позначення розміру, яке там застосовується.

1. Таблиці розмірів речового забезпечення українських військовослужбовців (ЗСУ та ін.)

Незважаючи на те, що розміри речового забезпечення, яке закуповується військовими частинами, визначені відповідними нормативними документами (технічні умови, технічні специфікації, технічні описи), далеко не всі вони уніфіковані. Більше того, допускається можливість закупівлі військовими частинами інших розмірів, ніж визначені такими документами. Тому існує як декілька систем позначення розмірів (цифрова та літерна), так і розбіжність вимірів розмірів різних елементів речового забезпечення в одній системі позначення.

Це означає, що як певний вид верхнього одягу (наприклад, фліски), так і певний тип одного й того ж одягу або взуття (різні типи черевиків), можуть мати однакоє позначення розміру, однак різні фактичні виміри цього розміру, а відповідно речі з однаковим позначенням розміру найкраще підходять для осіб з різною комплекцією чи довжиною стопи. Особливі проблеми з цим виникають при замовленні розміру взуття без примірки на живо.

Наведена у таблицях інформація допоможе військовослужбовцям визначити найбільш відповідний для них розмір одягу та взуття ще до примірки на живо. Це корисно у випадках, коли речове забезпечення з військової частини доставляється до пункту дислокації підрозділу і кожен військовослужбовець повинен наперед повідомити старшині роти або офіцеру з тилового забезпечення свій розмір одягу, взуття або головного убору, оскільки можливість примірки на живо до отримання відсутня, а можливість заміни невідповідних розмірів обмежена.

Поряд з таблицями наведена також деяка інша корисна інформація (допустимі кольори, офіційні та народні назви речей тощо).

Розміри одягу на елементах однострою та іншого контрактного українського військового одягу має два види позначень – літерна (L/L) та циферна (52/6). В обох видах позначень перше значення (L/x або 52/x) – це обхват грудей або пояса, а друге (x/L або xx/6) – зріст.

Розмір НАТО (NATO size) складається з чотирьох цифр (двох пар чисел) до дробу і чотирьох після (9197/0206). Для одягу (крім білизни) перші чотири числа означають діапазон зросту (191-197), а наступні чотири – обхват бедер/грудей (102-106) в сантиметрах. При цьому в значеннях від 100 см перша цифра не вказується (вказується не 102, а 02). Разом з тим, в білизні пари чисел розташовані навпаки відносно дробу (0206/9197).

Одяг з літерним позначенням розмірів переважно має менший діапазон позначення розмірів (наприклад, 7 розмірів обхвату при 3 розмірах зросту, всього 21 розмір), а з циферним – більший (наприклад, 14 розмірів обхвату при 7 розмірах зросту, всього 98 розмірів). Це означає, що одяг з циферним позначенням можна підібрати так, щоб він краще пасував конкретному військовослужбовцю відповідно до параметрів фігури.

Головні убори, футболка, труси, рукавиці мають лише циферне позначення розмірів, яке відповідає обхвату голови або півобхвату грудей/бедер.

Літерне позначення розміру мають: термобілизна (верх та низ), фліска, костюми.

Циферне позначення мають: штани, кітель, куртки (УКВВЗ та КВВЗ), сорочка бойова (UBACS).

Розміри усіх елементів одягу розраховані таким чином, що по обхвату мають допуск для піддівання під них відповідних нижніх шарів одягу. Проводити заміри своїх параметрів слід по тілу.

Всі розміри в сантиметрах взяті з загальнодоступних на офіційному сайті Міністерства оборони України [ТУ](#), [ТС](#) та [ТО](#).

1.1. Білизна, костюми (ТУ 2015-2016, ТС 2022, ТО 2018)

Елементи однострою, розміри яких визначаються відповідно до наведеної таблиці, перелічені під таблицею.

Позначення розміру обхвату грудей (XXIX) *	Інтервал обхвату грудей	Інтервал обхвату талії	Позначення НАТО (по обхвату грудей)	Зріст **			Позначення зросту (xx/X)
				S	R	L	
				149-167 см	167-185 см	185-203 см	
				xxxx/4967	xxxx/6785	xxxx/8503	
2XS	70-78 см	60-66 см	8078/xxxx ****	2XS/S	- ***	-	Позначення розміру комплекту
XS	78-86 см	66-74 см	7886/xxxx	XS/S	-	-	
S	86-94 см	74-82 см	8694/xxxx	S/S	S/R	-	
M	94-102 см	82-90 см	9402/xxxx	M/S	M/R	M/L	
L	102-110 см	90-94 см	0210/xxxx	L/S	L/R	L/L	
XL	110-118 см	94-102 см	1018/xxxx	XL/S	XL/R	XL/L	
2XL	118-126 см	102-110 см	1826/xxxx	-	2XL/R	2XL/L	
3XL	126-134 см	110-118 см	2634/xxxx	-	3XL/R	3XL/L	
4XL	134-142 см	118-126 см	3442/xxxx	-	4XL/R	4XL/L	

* Розміри обхвату грудей поділяються наступним чином:

2XS (2 extra small) - дуже-дуже малий (відповідає розмірам з обхватом грудей 38-40 в цифровому позначенні). Застосовується тільки для поло.

XS (extra small) - дуже малий (відповідає розмірам 40-44)

S (small) - малий (відповідає розмірам 44-46)

M (medium) - середній (відповідає розмірам 48-50)

L (large) - великий (відповідає розмірам 52-54)

XL (extra large) - дуже великий (відповідає розмірам 56-58)
2XL (2 extra large) - дуже-дуже великий (відповідає розмірам 60-62)
3XL (3 extra large) - найбільший (відповідає розмірам 64-66)
4XL (4 extra large) - най-найбільший (відповідає розмірам 68-70). Застосовується тільки для поло.

** Розміри зросту поділяються наступним чином:

S (short) - низький (відповідає зросту 1-2 в цифровому позначенні)
R (regular) - звичайний (відповідає зросту 2-5)
L (long) - високий (відповідає зросту 5-7)

*** Не зазначені розміри можуть виготовлятися на окреме замовлення.

**** В технічних умовах і на бірках одягу з літерним зазначенням одягу на розмірах НАТО до дробу вказується чотири цифри обхвату, а після - зросту. У одязі з цифровим позначенням розміром позначення розміру НАТО виконане навпаки.

Вищенаведена таблиця актуальна для таких елементів одягу:

1. Сорочка демісезонна (СД; футболка бавовняна з довгими рукавами). Кольори: coyote, olive green, black.
2. Кальсони демісезонні (КД; кальсони бавовняні). Кольори: coyote, olive green, black.
3. Сорочка зимова (СЗ; верх термобілизни-вафельки флісової). Кольори: coyote, olive green, black.
4. Кальсони зимові (КЗ; штани термобілизни-вафельки флісової): coyote, olive green, black, blue angels.
5. Сорочка-поло; Сорочка з короткими рукавами - поло. Кольори: olive green, angels blue.
6. Костюм вітровологозахисний демісезонний: штани вітровологозахисні демісезонні (ШВВД) та куртка вітровологозахисна демісезонні (КВВД). Кольори: Varan ЗСУ, MM-14, coyote, olive green, black.
7. Костюм маскувальний спеціальний (КМС): штани костюму маскувального спеціального (Ш/КМС) та куртка костюму маскувального спеціального (К/КМС). Кольори: не визначено.
8. Костюм маскувальний зимовий (КМЗ). Кольори: не зазначено.
9. Куртка костюму утеплювача (ККУ; фліска) (ТУ 2016). Кольори: coyote, olive green, black, blue angels.
10. Штани костюма-утеплювача (ШКУ; флісові штани). Кольори: coyote, olive green, black, blue angels.

Джерела інформації:

1. ТУ У 14.1-00034022-150:2016 Сорочка та кальсони демісезонні – СД, КД (чинні з 06.12.2018 р.);
2. ТУ 14.1-107-00034022-2016 Кальсони зимові – КЗ (чинні з 08.10.2018 р.);
3. ТУ 14.1-106-00034022-2016 Сорочка зимова – СЗ (чинні з 13.05.2016 р.);
4. ТУ У 14.1-00034022-109:2015 Штани костюму утеплювача – ШКУ (чинні з 30.12.2015 р.);
5. ТУ 14.1-108-00034022:2016 Куртка костюму утеплювача – ККУ (чинні з 29.04.2016 р.);
6. ТУ Костюм вітровологозахисний демісезонний – КВВД, ШВВД (чинні з 15.05.2016 р.);
7. ТУ 14.1-137-00034022-2016 Костюм маскувальний спеціальний – КМС (чинні з 04.07.2016 р.);
8. ТО Сорочка-поло (чинний з 15.03.2018 р.);
9. ТС А01ХJ.68577-337:2022 (01) Костюм маскувальний зимовий – КМЗ (чинний з ???.???.2022 р.).

1.2. Костюми (тип С; ТС 2019-2020)

Елементи однострою, розміри яких визначаються відповідно до наведеної таблиці, перелічені під таблицею.

Позначення розміру обхвату грудей *	Інтервал обхвату грудей	Ширина штанів по верхньому краю	Ширина куртки на рівні глибини пройми	Зріст **			Позначення зросту (xx/X)
				S	R	L	
				164-170 см	176-182 см	188-194 см	
XS	86-94 см	44	58	XS/S	XS/R	XS/L	Позначення розміру комплекту
S	94-102 см	48	62	S/S	S/R	S/L	
M	102-110 см	52	66	M/S	M/R	M/L	
L	110-118 см	56	70	L/S	L/R	L/L	
XL	118-126 см	60	74	XL/S	XL/R	XL/L	
2XL	126-134 см	64	78	2XL/S	2XL/R	2XL/L	

* Розміри обхвату грудей поділяються наступним чином:

- XS (extra small) - дуже малий;
- S (small) - малий;
- M (medium) - середній;
- L (large) - великий;
- XL (extra large) - дуже великий;
- 2XL (2 extra large) - дуже-дуже великий.

** Розміри зросту поділяються наступним чином:

- S (short) - низький (відповідає зросту 2-3 в цифровому позначенні);
- R (regular) - звичайний (відповідає зросту 4-5);
- L (long) - високий (відповідає зросту 6-7).

Вищенаведена таблиця актуальна для таких елементів однострою:

1. Костюм демісезонний спеціальний (тип С) (ТС 2019). Кольори: не визначено.

2. Костюм-утеплювач (тип С) (ТС 2019). Кольори: olive green, coyote, black, white.
3. Куртка костюма утеплювача (фліска) (ТС 2020). Кольори: coyote, olive green, black.

Джерела інформації:

1. ТС А01ХJ.33387-132:2019 (01) Костюм демісезонний спеціальний (тип С) (чинна з 21.08.2019 р.);
2. ТС А01ХJ.33387-133:2019 (01) Костюм-утеплювач (тип С) (чинна з 21.08.2019 р.);
3. ТС А01ХJ.30655-291:2020 (01) Куртка костюма утеплювача (чинна з 30.12.2020 р.).

1.3. Штани

Елементи однострою, розміри яких визначаються відповідно до наведеної таблиці, перелічені під таблицею.

Позначення обхвату грудей (XX/X)	Інтервал обхвату талії	Позначення НАТО	ЗРІСТ *							Позначення зросту (хх/Х)
			1	2	3	4	5	6	7	
			155-161 см	161-167 см	167-173 см	173-179 см	179-185 см	185-191 см	191-197 см	
			69-72 см	72-75 см	75-78 см	78-82	82-85 см	85-88 см	88-92 см	
			6972/xxxx	7275/xxxx	7578/xxxx	7882/xxxx	8285/xxxx	8588/xxxx	8892/xxxx	Позначення НАТО
42	70-74 см	xxxx/7074	158 / 72	164 / 72	170 / 72	176 / 72	182 / 72	188 / 72	194 / 72	Середній зріст / обхват талії фігури, см
44	74-78 см	xxxx/7478	158 / 76	164 / 76	170 / 76	176 / 76	182 / 76	188 / 76	194 / 76	
46	78-82 см	xxxx/7882	158 / 80	164 / 80	170 / 80	176 / 80	182 / 80	188 / 80	194 / 80	
48	82-86 см	xxxx/8286	158 / 84	164 / 84	170 / 84	176 / 84	182 / 84	188 / 84	194 / 84	
50	86-90 см	xxxx/8690	158 / 88	164 / 88	170 / 88	176 / 88	182 / 88	188 / 88	194 / 88	
52	96-100 см	xxxx/9600	158 / 98	164 / 98	170 / 98	176 / 98	182 / 98	188 / 98	194 / 98	
54	100-104 см	xxxx/0004	158 / 102	164 / 102	170 / 102	176 / 102	182 / 102	188 / 102	194 / 102	
56	104-108 см	xxxx/0408	158 / 106	164 / 106	170 / 106	176 / 106	182 / 106	188 / 106	194 / 106	
58	108-112 см	xxxx/0812	158 / 110	164 / 110	170 / 110	176 / 110	182 / 110	188 / 110	194 / 110	
60	118-122 см	xxxx/1822	158 / 120	164 / 120	170 / 120	176 / 120	182 / 120	188 / 120	194 / 120	
62	122-126 см	xxxx/2226	158 / 124	164 / 124	170 / 124	176 / 124	182 / 124	188 / 124	194 / 124	
64	126-130 см	xxxx/2630	158 / 128	164 / 128	170 / 128	176 / 128	182 / 128	188 / 128	194 / 128	
66	130-134 см	xxxx/3034	158 / 132	164 / 132	170 / 132	176 / 132	182 / 132	188 / 132	194 / 132	
68	134-138 см	xxxx/3438	158 / 136	164 / 136	170 / 136	176 / 136	182 / 136	188 / 136	194 / 136	

* Значення від см до см включно для обхвату 42 і зросту 1 та понад см до см включно для інших розмірів.

Вищенаведена таблиця актуальна для таких елементів однострою:

1. Штани костюму літнього польового (Ш/КЛП). Кольори: не визначено.
2. Штани вітровологозахисні зимові (ШВВЗ). Кольори: ММ-14, Varan ЗСУ, coyote, olive green, black.
3. Утеплювач штанів вітровологозахисних зимових (УШВВЗ). Кольори: ММ-14, Varan ЗСУ, coyote, olive green, black.

Джерела інформації:

1. ТУ У 14.1-00034022-078:2015 Костюм літній польовий – КЛП (чинні з 31.05.2018 р.);
2. ТУ 14.1-135-00034022-2016 Штани вітровологозахисні зимові – ШВВЗ (чинні з 29.04.2016 р.).

1.4. Куртки

Елементи однострою, розміри яких визначаються відповідно до наведеної таблиці, перелічені під таблицею.

Позначення обхвату грудей (XX/X)	Інтервал обхвату грудей	Позначення НАТО	ЗРІСТ *								Позначення зросту (хх/Х)	
			1	2	3	4	5	6	7	8		
			155-161 см	161-167 см	167-173 см	173-179 см	179-185 см	185-191 см	191-197 см	197-203 см	Інтервал зросту	
			5561/xxxx	6167/xxxx	6773/xxxx	7379/xxxx	7985/xxxx	8591/xxxx	9197/xxxx	9703/xxxx	Позначення НАТО	
ОБХВАТ ГРУДЕЙ	42	82-86 см	xxxx/8286	158 / 84	164 / 84	170 / 84	176 / 84	182 / 84	188 / 84	194 / 84	200 / 84	Середній зріст / обхват грудей фігури, см
	44	86-90 см	xxxx/8690	158 / 88	164 / 88	170 / 88	176 / 88	182 / 88	188 / 88	194 / 88	200 / 88	
	46	90-94 см	xxxx/9094	158 / 92	164 / 92	170 / 92	176 / 92	182 / 92	188 / 92	188 / 92	200 / 92	
	48	94-98 см	xxxx/9498	158 / 96	164 / 96	170 / 96	176 / 96	182 / 96	188 / 96	188 / 96	200 / 96	
	50	94-102 см	xxxx/9802	158 / 100	164 / 100	170 / 100	176 / 100	182 / 100	188 / 100	188 / 100	200 / 100	
	52	102-106 см	xxxx/0206	158 / 104	164 / 104	170 / 104	176 / 104	182 / 104	188 / 104	188 / 104	200 / 104	
	54	106-110 см	xxxx/0610	158 / 108	164 / 108	170 / 108	176 / 108	182 / 108	188 / 108	188 / 108	200 / 108	
	56	110-114 см	xxxx/1014	158 / 112	164 / 112	170 / 112	176 / 112	182 / 112	188 / 112	188 / 112	200 / 112	
	58	114-118 см	xxxx/1418	158 / 116	164 / 116	170 / 116	176 / 116	182 / 116	188 / 116	188 / 116	200 / 116	
	60	118-122 см	xxxx/1822	158 / 120	164 / 120	170 / 120	176 / 120	182 / 120	188 / 120	188 / 120	200 / 120	
	62	122-126 см	xxxx/2226	158 / 124	164 / 124	170 / 124	176 / 124	182 / 124	188 / 124	188 / 124	200 / 124	
	64	126-130 см	xxxx/2630	158 / 128	164 / 128	170 / 128	176 / 128	182 / 128	188 / 128	188 / 128	200 / 128	
66	130-134 см	xxxx/3034	158 / 132	164 / 132	170 / 132	176 / 132	182 / 132	188 / 132	188 / 132	200 / 132		
68	134-138 см	xxxx/3438	158 / 136	164 / 136	170 / 136	176 / 136	182 / 136	188 / 136	188 / 136	200 / 136		

* Від см до см включно для обхвату 42 і зросту 1 та понад см до см включно для інших розмірів.

** Зріст 8 передбачено тільки для КВВЗ та УКВВЗ.

Вищенаведена таблиця актуальна для таких елементів однострою:

1. Куртка костюму літнього польового (К/КЛП). Кольори: не визначено.
2. Куртка вітровологозахисна зимова (КВВЗ). Кольори: ММ-14, varan ЗСУ, coyote, olive green, black, ММ-16Ф.
3. Утеплювач куртки вітровологозахисної зимової (УКВВЗ). Кольори: ММ-14, varan ЗСУ, coyote, olive green, black, ММ-16Ф.

Джерела інформації:

1. ТУ У 14.1-00034022-078:2015 Костюм літній польовий – КЛП (чинні з 31.05.2018 р.);
2. ТУ 14.1-134-00034022-2016 Куртка вітровологозахисна зимова (чинні з 06.12.2018 р.).

1.5. Сорочка бойова (UBACS)

Сорочка бойова (СБ; UBACS). Кольори (можуть бути поєднані): ММ-14, Varan ЗСУ, coyote, olive green, black, blue angels, ММ-16Ф.

ОБХВАТ ГРУДЕЙ	Позначення обхвату грудей (XX/x)	Інтервал обхвату грудей	Позначення НАТО	ЗРІСТ *				
				2	4	6	8	Позначення зросту (xx/X)
				155-167 см	167-179 см	179-191 см	191-203 см	Інтервал зросту
				5567/xxxx	6779/xxxx	7991/xxxx	9103/xxxx	Позначення НАТО
46	86-94 см	xxxx/8694	161 / 90	173 / 90	185 / 90	197 / 90	Середній зріст / обхват грудей фігури, см	
50	94-102 см	xxxx/9402	161 / 98	173 / 98	185 / 98	197 / 98		
54	102-110 см	xxxx/0210	161 / 106	173 / 106	185 / 106	197 / 106		
58	110-118 см	xxxx/1018	161 / 114	173 / 114	185 / 114	197 / 114		
62	118-126 см	xxxx/1826	161 / 122	173 / 122	185 / 122	197 / 122		

* Значення від см до см включно для обхвату 46 і зросту 2 та понад см до см включно для інших розмірів.

Джерела інформації:

1. ТУ У 14.1-00034022-095:2015 Сорочка бойова – СБ (чинні з 06.12.2018 р.).

1.6. Головні убори

В кепі бойовому та панамі польовій розміри вказуються в сантиметрах відповідно до обхвату голови. У інших головних уборах розміри універсальніші й поєднують декілька довжин обхвату голови.

Відповідність головних уборів розміру НАТО не визначено.

Обхват голови, см (кепі бойове, панамі польова)	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64
Позначення розміру (шапка-феска, шапка зимова)	54-57			58-60			61-64				
Позначення розміру (балаклава, маска спеціальна)	54-58				-		60-64				
Позначення розміру (кепі бойове (тип С))	S		M			L		-			

Вищенаведена таблиця актуальна для таких елементів однострою:

- Кепі бойове (кашкет польовий);
- Кепі бойове (тип С);
- Панамі польова (ПП);
- Шапка-феска (шапка-підшоломник; ШП; флісова шапка). Кольори: coyote, olive green, black, blue angels.
- Шапка зимова (в'язана шапка з флісовою серединою)
- Балаклава (БЛК; балаклава флісова). Кольори: coyote, olive green, black, blue angels.
- Маска спеціальна (МС; балаклава бавовняна). Кольори: coyote, olive green, black, blue angels.

Джерела інформації:

- ТС А01ХJ.30099-108:2019 (01) Кепі бойове (тип С) (чинна з 21.08.2019 р.);
- ТС А01ХJ.30099-359:2022 (01) Кепі бойове (кашкет польовий) (чинна з 12.03.2022 р.);
- ТУ У 14.1-00034022-160:2016 Балаклава – БЛК (чинні з 05.01.2017);
- ТС А01ХJ.66848-225:2021 (01) Балаклава (чинна з 01.03.2021 р.);
- ТУ 14.1-087-00034022-2016 Шапка-феска (шапка-підшоломник) – ШП (чинні з 01.04.2016 р.);
- ТС А01ХJ.21742-213:2021 (01) Шапка зимова (чинна з 03.03.2021 р.);
- ТС А01ХJ.21742-114:2019 (01) Шапка зимова (тип С) (чинна з 21.08.2019 р.);
- ТУ У 14.1-00034022-161:2016 Маска спеціальна – МС (чинні з 05.01.2017 р.).

1.7. Взуття

Взуття, розміри якого визначаються відповідно до наведеної таблиці, перелічене під таблицею. Все взуття виготовляється для середньої повноти стопи. Зверніть увагу, що у розмірах взуття – найбільший хаос, якщо не брати до уваги 42 розмір.

	Розмір *																		
Розмір (позначення розміру в штихмасовій системі)	35	36	37	38	39	40	41	41,5	42	42,5	43	43,5	44	44,5	45	46	46,5	47	48
Берці типів А, Б, В; для сторожової та воєнізованої охорони, мм **	-	-	-	240	247	255	262	-	270	-	277	-	285	-	292	300	-	307	-
Берці зимові (ТС 2022), мм **	217	225	232	240	247	255	262	-	270	-	277	-	285	-	292	300	-	307	315
Берці тип К, мм **	-	230	235	245	250	255	265	-	270	-	275	-	285	-	290	295	-	300	-
Берці літні (з стілниками); чоботи гумові, мм **	-	-	-	245	250	255	265	-	270	-	275	-	285	-	290	295	-	300	305
Берці тип С, мм **	-	-	-	-	-	257	262	266	270	274	-	278	283	287	291	295	300	304	308
Бахіли утеплені, мм **	S				M				L						XL				
Черевики спеціальні, мм **	-	230	237	243	250	257	263	-	270	-	277	-	283	-	290	297	-	303	-
Черевики для парадних розрахунків, мм **	-	-	-	-	247	255	262	-	270	-	277	-	285	-	292	300	-	307	-
Капці казармені, мм **	-	226	233	240	247	255	262	-	270	-	277	-	285	-	292	300	-	307	-

Вищенаведена таблиця актуальна для такого взуття:

1. Черевики з високими берцями (ЧБ). Черевики бойові демісезонні (тип А). Черевики бойові зимові (тип Б). Колір: коричневий (RAL-8017).
2. Черевики з високими берцями літні (тип В). Колір: темно-коричневий (наближений до RAL-8014).
3. Черевики літні. З верхом з полімерних стільників. Колір: не визначено (на практиці: пісочний).
4. Черевики демісезонні (тип К). Колір: чорний.
5. Черевики літні (тип К). Колір: чорний.
6. Черевики з високими берцями літні (тип С). Колір: пісочний.
7. Черевики з високими берцями демісезонні (тип С). Колір: пісочний.
8. Черевики з високими берцями зимові (тип С). Колір: темно-сірий.

9. Черевики з високими берцями зимові (ТС 2022). Колір: оливковий.
10. Черевики з високими берцями (для забезпечення військовослужбовців ЗСУ, що входять до складу парадних розрахунків). Колір: чорний.
11. Черевики спеціальні (для осіб, які виконують роботи на технічній території арсеналів, баз та складів ЗСУ).
12. Черевики (для підрозділів сторожової та воєнізованої охорони). Колір: чорний.
13. Бахіли утеплені (БУ). Кольори: coyote, olive green, black, white.
14. Капці казармені. Кольори: olive green, black.

Джерела інформації:

1. ТУ 15.2-072-00034022:2016 Черевики з високими берцями (чинні з 21.04.2016 р.);
2. ТУ У 15.2-00034022-175:2017 Черевики з високим берцями Тип В (чинні з 02.02.2017 р.);
3. ТС А01ХJ.14755-362:2022 (01) Черевики з високими берцями зимові (чинні з 12.03.2022 р.);
4. ТС А01ХJ.01824-370:2022 (01) Черевики літні (тип К) (чинна з ???.?.2022 р.);
5. ТС А01ХJ.45279-267:2020 (01) Черевики літні (чинна з 17.08.2020 р.);
6. ТС А01ХJ.45279-138:2019 (01) Черевики з високими берцями літні (тип С) (чинна з ???.?.2019 р.);
7. ТС А01ХJ.01826-139:2019 (01) Черевики з високими берцями демісезонні (тип С) (чинна з ???.?.2019 р.);
8. ТС А01ХJ.14755-140:2019 (01) Черевики з високими берцями зимові (тип С) (чинна з ???.?.2019 р.);
9. ТС А01ХJ.01824-212:2021 (01) Черевики демісезонні (тип К) (чинна з 01.03.2021 р.);
10. ТУ 15.2-114-00034022-2016 Бахіли утеплені – БУ (чинні з 18.07.2018 р.);
11. ТО Черевики з високими берцями (для забезпечення військовослужбовців Збройних сил України, що входять до складу парадних розрахунків) (чинний з 18.07.2018 р.);
12. ТС А01ХJ.01090-286:2020 (01) Черевики спеціальні (чинна з 20.10.2020 р.);
13. ТО Черевики (для підрозділів сторожової та воєнізованої охорони) (чинний з 14.06.2017 р.);
14. ТО Чоботи гумові (чинний з 15.02.20217 р.);
15. ТО Капці казармені (чинний з 29.03.2018 р.).

1.8. Шкарпетки

Шкарпетки літні (ШЛ) та шкарпетки зимові (ШЗ). Кольори: olive green, black.

	Розмір		
Позначення розміру	23-25	25-27	27-31
Довжина стопи, мм	≤250	250-270	≥270
Розмір взуття (орієнтовно)	35-39	40-42	43-48

Шкарпетки-вкладиші утеплювальні (ШВУ; флісові шкарпетки). Кольори: не визначено.

	Розмір			
Позначення розміру	S	M	L	XL
Довжина стопи (орієнтовно), мм	225-247	247-270	270-292	292-314
Розмір взуття	36-39	39-42	42-45	45-48

Джерела інформації:

1. ТУ 14.3-085-00034022-2015 Шкарпетки (ШЛ, ШЗ) (чинні з 01.04.2016 р.);
2. ТУ 14.3-113-00034022-2015 Шкарпетки-вкладиші утеплювальні (ШВУ) (чинні з 01.04.2016 р.).

1.9. Рукавички

Рукавички демісезонні (РД). Кольори: coyote, olive green, black, blue angel.

Рукавиці зимові (РЗ). Кольори: coyote, olive green, black, blue angel.

	Розмір	
Позначення розміру	1	2
Обхват кисті правої руки, см	20-23	23-26

Рукавички тактичні шкіряні (РТШ). Кольори: coyote, black.

	Розмір				
Позначення розміру	S	M	L	XL	XXL
Обхват кисті правої руки, см	19-21	21-23	23-24	24-26	26-27

Рукавички тактичні (тип С). Колір: не визначено.

	Розмір			
Позначення розміру	S	M	L	XL
Ширина кисті руки, мм	65-75	75-85	85-98	98-110
Довжина середнього пальця, мм	123-130	130-138	138-145	145-152

Рукавички тактичні (ТС 2020). Колір: coyote, olive green, black.

	Розмір			
Позначення розміру	S	M	L	XL
Обхват кисті правої руки, см	180-199	200-219	220-239	240-259

Джерела інформації:

1. ТУ 14.1-090-00034022-2015 Рукавички демісезонні – РД (чинні з 01.04.2016 р.);
2. ТУ 14.1-133-00034022:2016 Рукавиці зимові – РЗ (чинні з 29.04.2016 р.);
3. ТУ У 32.9-00034022-096:2015 Рукавички тактичні шкіряні – РТШ (чинні з 19.08.2015 р.);
4. ТС А01ХJ. 68845-142:2019 (01) Рукавички тактичні (тип С) (чинна з 21.08.2019 р.);
5. ТС А01ХJ. 68845-254:2020 (01) Рукавички тактичні (чинна з 29.09.2020 р.).

1.10. Футболка і труси

Труси з трикотажного бавовняного кулірного полотна. Кольори: coyote, olive green, black, blue angels.

Фуфайка (з короткими рукавами) з трикотажного бавовняного кулірного полотна (футболка з короткими рукавами). Кольори: coyote, olive green, black, blue angels.

Позначення розміру	Труси		Футболка	
	Інтервал обхвату талії, см	Обхват талії типової фігури, см	Інтервал обхвату грудей, см	Обхват грудей типової фігури, см
44	74-78	76	86-90	88
46	78-82	80	90-94	92
48	82-86	84	94-98	96
50	86-90	88	98-102	100
52	90-94	92	102-106	104
54	94-98	96	106-110	108
56	94-102	100	110-114	112
58	102-106	104	114-118	116
60	106-110	108	118-122	120
62	110-114	112	122-126	124

Джерела інформації:

1. ТУ У 14.1-00034022-081:2015 Фуфайка (з короткими рукавами) з трикотажного бавовняного кулірного полотна (чинні з 18.06.2016 р.);
2. ТУ У 14.1-00034022-086:2015 Труси з трикотажного бавовняного кулірного полотна (чинні з 22.06.2015 р.).

1.11. Ремінь

Ремінь брючний (РБ). Кольори: coyote, olive green, black.

	Розмір					
Довжина, см	95	110	120	125	130	140
Позначення розміру Ремінь брючний (РБ)	S	M	-	L	-	XL
Прив'язка розміру РБ до розміру штанів	≤46	48-52	-	54-58	-	≥60
Позначення розміру Ремінь брючний (ТС 2019)	-	1	2	-	3	4

Ремінь розвантажувальний тактичний захисний – РРТЗ. Кольори: coyote, olive green, black, blue angels, ММ-14.

	Розмір	
Довжина, см	90,2	114,7
Позначення розміру РРТЗ	1	2

Джерела інформації:

1. ТУ У 14.1-00034022-101:2015 Ремінь брючний – РБ (чинні з 30.12.2015 р.);
2. ТС А01ХJ. 07028-151:2019 (01) Ремінь брючний (чинні з 16.12.2019 р.);
3. ТУ 15.1-093-00034022:2016 Ремінь розвантажувальний тактичний захисний – РРТЗ (чинні з 06.12.2018 р.).

2. Таблиці розмірів військового однострою Великобританії

Військовий польовий однострій армії Великобританії, а точніше Об'єднаного Королівства Великої Британії та Північної Ірландії (далі за текстом – ОК), є найбільш популярним серед українських військовослужбовців через чудовий баланс ціни та якості.

Переважає більшість елементів військового однострою ОК мають циферне позначення, яке для низу (штани, шорти) містять три цифри через дроби (75/88/104), а для верху (кітель, куртки, UBACS) – дві цифри (190/104). Одяг з таким позначенням має більший діапазон розмірів. Водночас, деякі елементи одягу (UBACS, теплий одяг, білизна, легкий мембранний одяг) мають також і літерне позначення розмірів (S, M, L, XL, 2XL). При цьому, виготовлені в різний час одні й ті ж елементи одягу можуть мати або циферне, або літерне позначення. Таке зустрічалося в UBACS та легкому мембранному одязі.

Різновиди камуфляжу.

Польовий однострій армії ОК здебільшого має такі забарвлення:

- MTP (Multi Terrain Pattern) – для всіх видів місцевості. Буває у різновидах з домінуванням зелених та коричневих відтінків. Є британською дещо видозміненою версією камуфляжу з комерційною назвою multicam. Виробляється з 2010 року по даний час.
- DPM (Disruptive Pattern Material) – для залісненої місцевості. Старий камуфляж збройних сил ОК та його колишніх колоній. Використовувався збройними силами ОК з 1960 по 2016 рік.
- DDPM – (Desert Disruptive Pattern Material) – різновид камуфляжу DPM для пустельної місцевості.

Різновиди тканин.

У збройних силах також існують різновиди елементів одягу для різних погодних умов. Вони візуально практично не відрізняються, однак мають дуже відмінні характеристики тканини. Про це обов'язково вказується на бірці, а саме:

- Temperate Weather – одяг для помірних кліматичних умов;
- Warm Weather – одяг для спекотної погоди;
- Windproof – вітро- і вологозахисний одяг;
- Thermal – теплий одяг для холодної та екстремально холодної погоди;
- MVP – одяг з британською мембраною, яка є аналогом мембрани Gore-Tex.

Системи одягу.

- PCS (Personal Clothing System) – особиста система одягу (сучасна);
- CS95 (Combat Soldier 95) – система одягу бойового солдата 1995 року.

Основні виміри тіла.

Основними вимірами для підбору розміру елементів однострою збройних сил ОК є:

1. Зріст;
2. Обхват грудей;
3. Обхват поясу;
4. Обхват бедер;
5. Довжина крокового шва.

Таблиці розмірів елементів військового однострою ОК та рекомендації щодо підбору розміру взято з [відповідної сторінки Інтернет-крамниці Armeuka.ua](#).

Також багато корисної, в т.ч. додаткової, інформації про розміри британських одностроїв є [на цій сторінці](#), а переклад детальних інструкцій про призначення та використання кожного елемента одягу можна [прочитати у цій темі форуму](#).

2.1. Штани

Позначення розміру	Довжина крокового шва, см	Обхват талії, см	Обхват бедер, см
72/80/96	72	80	96
72/88/104		88	104
76/76/92		76	92
76/84/100	76	84	100
76/88/104		88	104
80/76/92	80	76	92
80/80/96		80	96
80/84/100		84	100
80/88/104		88	104
80/92/108		92	108
80/96/112		96	112
80/104/120		104	120
82/80/96		82	80
82/88/104	88		104
82/96/112	96		112
85/80/96	85	80	96
85/84/100		84	100
85/88/104		88	104
85/92/108		92	108
85/96/112		96	112
85/100/116		100	116
85/104/120		104	120
85/112/128	90	112	128
90/96/112		96	112
90/110/125		110	125

Розмір контрактних штанів та шортів збройних сил ОК виражається трьома цифрами через дріб (75/88/104), де перша цифра є довжиною ноги (від паху до стопи), а друга – обхватом пояса, а третя – обхватом бедер.

В шортах застосовується така ж система позначення розміру, але перша цифра позначає довжину штанини, оскільки шорти виготовляють різної довжини.

Зрідка зустрічаються розміри, які не наведені в таблиці.

Рекомендації:

- Британські штани більшомирять, тому критично ставтеся до «NATO size». Варто округлювати свій розмір у менший бік. Якщо у вас обхват поясу 95 см, то оберіть розмір 92.

- Вимірювати обхват талії потрібно саме на тій висоті, де ви зазвичай носите пояс. Вимірюйте на голе тіло. Щільно затягуйте метр навколо тіла, так само щільно, як затягуєте пояс.

- Практика показує, що переважна більшість людей вимірює обхват невірно, додаючи зайвих 2-6 см.

- Обов'язково звіряйтеся з обхватом бедер і якщо виходить щось дивне (наприклад, талія 104 см, а бедра 107 см), то ви точно щось неправильно заміряли.

- Найнадійніший варіант – звіритися з розміром своїх джинсів. Там буде розмір на зразок 30/32 або 32/34 тощо – це розмір в дюймах. Перша цифра – це обхват талії «W» (англійською «Waist»), а друга – довжина крокового шва «L» (англійською «Long»). Множимо на 2,54 – це буде найточніший обхват талії в сантиметрах. Наприклад, на джинсах розмір 36/34, значить талія дорівнює $36 \times 2,54 = 91$ см. Довжина крокового шва дорівнює $34 \times 2,54 = 86$ см. Значить потрібні британські штани з розміром 85/92/108.

2.2. Куртки, кітелі, сорочки

Розмір контрактних курток (парок), кітелів, сорочок збройних сил ОК виражається двома цифрами (160/88), де перша цифра є позначенням зросту, а друга – позначенням обхвату грудей.

Такі ж позначення деколи, але не завжди) використовуються для UBACS та мембранного одягу.

ОБХВАТ ГРУДЕЙ	Позначення обхвату грудей (xxx/xx)	Інтервал обхвату грудей (орієнтовно)	ЗРІСТ				Позначення зросту (XXX/xx)
			160	170	180	190	
			160-170 см	170-180 см	180-190 см	190-200 см	
88	88-95 см	160 / 88	170 / 88	180 / 88	-	Загальне позначення розміру	
96	96-103 см	160 / 96	170 / 96	180 / 96	190 / 96		
104	104-111 см	160 / 104	170 / 104	180 / 104	190 / 104		
112	112-119 см	160 / 112	170 / 112	180 / 112	190 / 112		
120	120-126 см	-	170 / 120	180 / 120	190 / 120		

Нижче також наведена альтернативна таблиця розмірів верху збройних сил ОК, в якій значення розташовані по-іншому.

Рекомендації:

- Критично ставтеся до рекомендацій розмірів «NATO size», вказаних на бірках. Ще не було, щоб підійшла по розміру згідно цих вказівок. Наприклад, розмір обхвату рекомендується носити людям з обхватом грудей від 90 до 95 см. При цьому, цей розмір часто обирають люди з обхватом 102 см і більше й почуваються комфортно. Те ж стосується і зросту. Наприклад, зріст 180 рекомендується для людей зі зростом 170-180, але при такому зрості рукава розміру 180 доходять до кінчиків пальців.

- Куртки мають незвично широкий крій, тому заокруглюйте свої заміри в менший бік.

- При виборі куртки, якщо Ваш зріст 185 см і обхват грудей 100-104 см, то варто обрати розмір 180/96. При обхваті грудей 116-120 см, обирайте розмір 112 і т.ін.

- При виборі сорочки не потрібно заокруглювати у менший бік, а навпаки робіть свій вибір на користь більшого розміру. Часто так буває, що одній людині коротка підходить розміру 96, а сорочка 104.

- Зі зростом складніше, бо довжину рукавів можна змінювати шляхом збільшення чи зменшення розміру по обхвату. Ширші плечі «з'їдають» довжину рукавів, а вужчі – навпаки, збільшують довжину рукавів.

Таблиця розмірів курток, кітелів, сорочок ОК			
Позначення розміру	Позначення зросту (інтервал зросту)	Позначення обхвату грудей	Інтервал обхвату грудей, см
160/88	160 (160-170 см)	88	88-95
160/96		96	96-103
160/104		104	104-111
160/112		112	112-119
170/88	170 (170-180 см)	88	88-95
170/96		96	96-103
170/104		104	104-111
170/112		112	112-119
170/120		120	120-126
180/88	180 (180-190 см)	88	88-95
180/96		96	96-103
180/104		104	104-111
180/112		112	112-119
180/120		120	120-126
190/96	190 (190-200 см)	96	96-103
190/104		104	104-111
190/112		112	112-119
190/120		120	120-126

2.3. UBACS, легкий мембранний одяг, теплий одяг, білизна

Літерне позначення має легкий мембранний одяг (Lighweigt MVP) , UBACS (сорочка бойова), теплий одяг (Thermal) та білизна (потовідвідна та термобілизна).

Таблиця літерних розмірів ОК				
Позначення розміру	Зріст, см	Обхват грудей, см	Довжина крокового шва, см	Обхват поясу, см
S	160	80	70	70
M	170	90	75	80
L	180	100	80	90
XL	190	110	85	100
2XL	200	120	90	110

Майте на увазі, що британські розміри дещо більшомирять.

3. Таблиці розмірів військового однострою США

Збройними силами США також використовуються такі системи одягу, а саме:

- PCU (Protective Combat Uniform) або ECWCS Gen. III (Extreme Cold Weather Clothing System Generation III) – система одягу для екстремально холодної погоди третього покоління (з 2007 р.);
- ACU (Army Combat Uniform) – армійський бойовий однострій (з 2005 р.);
- FR ACU (Flame Resistant Army Combat Uniform) – вогнетривкий варіант однострою ACU;
- MCCUU (Marine Corps Combat Utility Uniform) – бойовий однострій корпусу морської піхоти (з 2002 р.);
- NWU (Navy Working Uniform) – робочий однострій військово-морського флоту (з 2009 р.);
- BDU (Battle Dress Uniform) – бойовий однострій (1981-2012 рр.);
- T.R.U. (Tactical Response Uniform) – популярний у американських військових та інших силових структур спеціальний одяг від торгової марки Tru-Spec.

Основні виміри тіла.

Основними вимірами для підбору розміру елементів однострою збройних сил ОК є:

1. Зріст;
2. Обхват грудей;
3. Півобхват поясу;
4. Довжина рукава (від центру шиї);
5. Довжина крокового шва.

3.1. Одяг PCU (ECWCS Gen. III)

ECWCS Gen. III (Extended Cold Weather Clothing System або «еквакс») або PCU (Protective Combat Uniform) – це третє покоління системи одягу збройних сил США для холодної погоди. Система складається з 7 шарів (рівнів) одягу, від білизни до теплої куртки, який можна вдягати у різних комбінаціях, залежно від погодних умов. При вдяганні максимальної кількості шарів придатна для використання при екстремально низьких температурах до -50°C .

Через легкість, компактність та високі експлуатаційні показники користується популярністю серед українських військових. Головний недолік – висока ціна.

Склад ECWCS Gen. III:

- 1 шар: білизна тонка потовідвідна (верх і низ), переважно піщаного кольору (Tan);
- 2 шар: білизна флісова «вафелька», зігріваюча та потовідвідна (верх і низ), переважно піщаного кольору (Tan);
- 3 шар: куртка (кофта) флісова зігріваюча, переважно сіро-зеленого кольору (Foliage Green);
- 4 шар: куртка вітровологозахисна, камуфляж UCP¹, OCP²;
- 5 шар: костюм софтшел вітровологозахисний і зігріваючий (штани і куртка), камуфляж UCP, OCP;
- 6 шар: костюм мембранний від сильного дощу і вітру (штани і куртка), камуфляж UCP, OCP;
- 7 шар: костюм для екстремально холодної погоди зігріваючий (куртка і штани), сірого кольору (Urban Grey) або темно-піщаного (Tan).

Детальніше про ECWCS див. [детальну статтю на Wikipedia](#) та інші джерела.

¹ Universal Camouflage Pattern (UCP) – універсальний малюнок камуфляжу.

² Operation Enduring Freedom Camouflage Pattern (OCP або OEFCP) – операційний малюнок камуфляжу. Комерційна назва «Multicam».

Таблиця розмірів ECWCS Gen. III									
ОБХВАТ	Позначення розміру обхвату (XX/x)	Обхват грудей	Півобхват поясу	ЗПИСТ					
				S	R	L	XL	2XL	Позначення розміру зросту (xx/XX)
				77,5 – 80 см 30½ - 31½ "	81 – 82,5 см 32 – 33 "	87,5 – 90,5 см 34½ - 35¾ "	96,5 – 99 см 38 – 39 "	98 – 101 см 38¾ - 39¾ "	Довжина рукава
				68,5 – 71 см 27 – 28 "	73,5 – 76 см 29 – 30 "	78,5 – 81 см 31 – 32 "	83,5 – 86 см 33 – 34 "	83,5 – 86 см 33 – 34 "	Кроковий шов
ОБХВАТ	XS	87,5 – 95 см 34½ - 37½ "	47 – 54,5 см 18½ - 21½ "	XS/S	XS/R	-	-	-	Загальне позначення розміру
	S	97,5 – 105 см 38½ - 41½ "	57 – 64,5 см 22½ - 25½ "	S/S	S/R	S/L	-	-	
	M	107,5 – 115,5 см 42½ - 45½ "	67 – 74,5 см 26½ - 29½ "	-	M/R	M/L	-	-	
	L	118 – 125,5 см 46½ - 49½ "	77,5 – 85 см 30½ - 33½ "	-	L/R	L/L	-	-	
	XL	128 – 135,5 см 50½ - 53½ "	87,5 – 95 см 34½ - 37½ "	-	XL/R	XL/L	XL/XL	-	
	2XL	138 – 146 см 54½ - 57½ "	97,5 – 105 см 38½ - 41½ "	-	2XL/R	2XL/L	-	2XL/2XL	

В оригінальній таблиці розмірів виміри вказані в дюймах ("). При переведенні вимірів у сантиметри (см) значення заокруглено в менший бік до цілого сантиметра або половини сантиметра.

Штани щонайменше 7-го шару (level 7) мають меншу довжину за звичайні штани, оскільки розраховані для носіння під високі берці в глибокому снігу (щоб низ штанів не облипали снігом).

Обхват грудей вимірюється навколо грудей на 3-5 см нижче пахв, в найширшій частині грудей.

Обхват поясу вимірюється по тілу на висоті звичайного носіння поясу штанів. Півобхват поясу вимірюється при максимальному розтягненні штанів.

Довжина рукава вимірюється від центру ззаду шиї, по плечах і далі по руці до зап'ястя.

Довжина крокового (внутрішнього) шва штанів вимірюється від паху до щиколотки.

Майте на увазі, що на бірках одягу позначення розміру може вказуватися повними словами (Large Long = L/L; Extra Large Medium = XL/M), частково скороченими словами (Medium Reg = M/R; XLarge Med = XL/M), а також без дробу між позначеннями обхвату та зросту (XLL = XL/L).

Нижче додатково наведена альтернативна, поширеніша, таблиця розмірів ECWCS Gen. III.

Таблиця розмірів ECWCS Gen. III								
Розмір	Обхват грудей		Довжина рукава		Півобхват поясу		Довжина крокового шва	
	Сантиметри (см)	Дюйми (")	Сантиметри (см)	Дюйми (")	Сантиметри (см)	Дюйми (")	Сантиметри (см)	Дюйми (")
XS/S	87,5 - 95	34½ - 37½	77,5 - 80	30½ - 31½	47 - 54,5	18½ - 21½	68,5 - 71	27 - 28
XS/R	87,5 - 95	34½ - 37½	81 - 82,5	32 - 33	47 - 54,5	18½ - 21½	73,5 - 76	29 - 30
S/S	97,5 - 105	38½ - 41½	79 - 81,5	31¼ - 32¼	57 - 64,5	22½ - 25½	68,5 - 71	27 - 28
S/R	97,5 - 105	38½ - 41½	83 - 85,5	32¾ - 33¾	57 - 64,5	22½ - 25½	73,5 - 76	29 - 30
S/L	97,5 - 105	38½ - 41½	87,5 - 90,5	34½ - 35¾	57 - 64,5	22½ - 25½	78,5 - 81	31 - 32
M/R	107,5 - 115,5	42½ - 45½	85 - 87,5	33½ - 34½	67 - 74,5	26½ - 29½	73,5 - 76	29 - 30
M/L	107,5 - 115,5	42½ - 45½	88,5 - 91	35 - 36	67 - 74,5	26½ - 29½	78,5 - 81	31 - 32
L/R	118 - 125,5	46½ - 49½	87 - 89,5	34¼ - 35¼	77,5 - 85	30½ - 33½	73,5 - 76	29 - 30
L/L	118 - 125,5	46½ - 49½	90,5 - 93	35¾ - 36¾	77,5 - 85	30½ - 33½	78,5 - 81	31 - 32
XL/R	128 - 135,5	50½ - 53½	88,5 - 91	35 - 36	87,5 - 95	34½ - 37½	73,5 - 76	29 - 30
XL/L	128 - 135,5	50½ - 53½	92,5 - 95	36½ - 37½	87,5 - 95	34½ - 37½	78,5 - 81	31 - 32
XL/XL	128 - 135,5	50½ - 53½	96,5 - 99	38 - 39	87,5 - 95	34½ - 37½	83,5 - 86	33 - 34
2XL/R	138 - 146	54½ - 57½	90,5 - 93	35¾ - 36¾	97,5 - 105	38½ - 41½	73,5 - 76	29 - 30
2XL/L	138 - 146	54½ - 57½	94,5 - 97	37¼ - 38¼	97,5 - 105	38½ - 41½	78,5 - 81	31 - 32
2XL/2XL	138 - 146	54½ - 57½	98 - 101	38¾ - 39¾	97,5 - 105	38½ - 41½	83,5 - 86	33 - 34

3.2. Одяг ACU, BDU, T.R.U.

ACU (Army Combat Uniform) – армійський бойовий однострій збройних сил США, який впроваджений починаючи з 2005 року і досі використовується як основний.

BDU (Battle Dress Uniform) – бойовий однострій збройних сил США, який використовувався у 1981-2012 роках.

T.R.U. (Tactical Response Uniform) – популярний у американських військових та інших спеціальних і силових структурах одяг від американської торгової марки Tru-Spec, який шиється в розмірах контрактного одягу та позиціонується, як вдосконалений контрактний одяг для відповідних структур.

Таблиця розмірів ACU, BDU, T.R.U.							
ОБХВАТ	Позначення розміру обхвату (XX/xx)	Обхват грудей	Обхват поясу	ЗРІСТ			Позначення розміру зросту (xx/XX)
				S	R	L	
				160 - 170 см 63 - 67 "	170 - 180 см 67 - 71 "	180 - 190,5 см 71 - 75 "	
				67 - 75 см 26½ - 29½ "	75 - 82,5 см 29½ - 32½ "	82,5 - 90 см 32½ - 35½ "	
ОБХВАТ	XS	до 84 см до 33 "	58,5 - 68,5 см 23 - 27 "	-	XS / R	-	Загальне позначення розміру
	S	84 - 94 см 33 - 37 "	68,5 - 78,5 см 27 - 31 "	S / S	S / R	S / L	
	M	94 - 104 см 37 - 41 "	78,5 - 89 см 31 - 35 "	M / S	M / R	M / L	
	L	104 - 114 см 41 - 45 "	89 - 99 см 35 - 39 "	L / S	L / R	L / L	
	XL	114 - 124,5 см 45 - 49 "	99 - 109 см 39 - 43 "	-	XL / R	XL / L	
	2XL	124,5 - 134,5 см 49 - 53 "	109 - 119,5 см 43 - 47 "	-	2XL / R	2XL / L	
	3XL	134,5 - 145 см 53 - 57 "	119,5 - 129,5 см 47 - 51 "	-	3XL / R	3XL / L	
	4XL	145 - 155 см 57 - 61 "	129,5 - 139,5 см 51 - 55 "	-	4XL / R	-	
	5XL	157,5 - 167,5 см 62 - 66 "	139,5 - 150 см 55 - 59 "	-	5XL / R	-	

В оригінальній таблиці розмірів виміри вказані в дюймах ("). При переведенні вимірів у сантиметри (см) значення заокруглено в менший бік до цілого сантиметра або половини сантиметра.

Обхват грудей вимірюється навколо грудей на 4-5 см нижче пахв, в найширшій частині грудей. Або по розтягнутому на плоскій поверхні одягу, що добре Вам пасує, вимірюється півобхват грудей між крайніми точками чи швами на 5 см нижче пахв і множиться на два.

Обхват поясу вимірюється на вдягнену сорочку (без штанів), на висоті звичайного носіння поясу штанів, з одним пальцем між кравецьким метром та тілом. Або вимірюється півобхват поясу при максимальному розтягненні штанів на плоскій поверхні, які добре Вам пасують, і множиться на два.

Довжина рукава вимірюється від центру шиї ззаду, по плечах і далі по руці до зап'ястя.

Довжина крокового (внутрішнього) шва штанів вимірюється по кроковому шву пари штанів, які на Вас добре сидять.

Нижче наведена альтернативна таблиця розмірів ACU, BDU, T.R.U.

Таблиця розмірів ACU, BDU, T.R.U.								
Розмір	Обхват грудей		Зріст		Обхват поясу		Довжина крокового шва	
	Сантиметри (см)	Дюйми (")	Сантиметри (см)	Дюйми (")	Сантиметри (см)	Дюйми (")	Сантиметри (см)	Дюйми (")
XS/R	до 84	до 33	170 - 180	67 - 71	58,5 - 68,5	23 - 27	75 - 82,5	29½ - 32½
S/S	84 - 94	33 - 37	160 - 170	63 - 67	68,5 - 78,5	27 - 31	67 - 75	26½ - 29½
S/R	84 - 94	33 - 37	170 - 180	67 - 71	68,5 - 78,5	27 - 31	75 - 82,5	29½ - 32½
S/L	84 - 94	33 - 37	180 - 190,5	71 - 75	68,5 - 78,5	27 - 31	82,5 - 90	32½ - 35½
M/S	94 - 104	37 - 41	160 - 170	63 - 67	78,5 - 89	31 - 35	67 - 75	26½ - 29½
M/R	94 - 104	37 - 41	170 - 180	67 - 71	78,5 - 89	31 - 35	75 - 82,5	29½ - 32½
M/L	94 - 104	37 - 41	180 - 190,5	71 - 75	78,5 - 89	31 - 35	82,5 - 90	32½ - 35½
L/S	104 - 114	41 - 45	160 - 170	63 - 67	89 - 99	35 - 39	67 - 75	26½ - 29½
L/R	104 - 114	41 - 45	170 - 180	67 - 71	89 - 99	35 - 39	75 - 82,5	29½ - 32½
L/L	104 - 114	41 - 45	180 - 190,5	71 - 75	89 - 99	35 - 39	82,5 - 90	32½ - 35½
XL/R	114 - 124,5	45 - 49	170 - 180	67 - 71	99 - 109	39 - 43	75 - 82,5	29½ - 32½
XL/L	114 - 124,5	45 - 49	180 - 190,5	71 - 75	99 - 109	39 - 43	82,5 - 90	32½ - 35½
2XL/R	124,5 - 134,5	49 - 53	170 - 180	67 - 71	109 - 119,5	43 - 47	75 - 82,5	29½ - 32½
2XL/L	124,5 - 134,5	49 - 53	180 - 190,5	71 - 75	109 - 119,5	43 - 47	82,5 - 90	32½ - 35½
3XL/R	134,5 - 145	53 - 57	170 - 180	67 - 71	119,5 - 129,5	47 - 51	75 - 82,5	29½ - 32½
3XL/L	134,5 - 145	53 - 57	180 - 190,5	71 - 75	119,5 - 129,5	47 - 51	82,5 - 90	32½ - 35½
4XL/R	145 - 155	57 - 61	170 - 180	67 - 71	129,5 - 139,5	51 - 55	75 - 82,5	29½ - 32½
5XL/R	157,5 - 167,5	62 - 66	170 - 180	67 - 71	139,5 - 150	55 - 59	75 - 82,5	29½ - 32½

4. Таблиця розмірів взуття Lowa

Таблиця розмірів чоловічого взуття Lowa					
Довжина стопи, мм	Довжина устілки, мм (mm)	UK	EU	US M	JP
247	253	6	39½	7	247
252	257	6½	40	7½	252
256	262	7	41	8	256
260	266	7½	41½	8½	260
265	270	8	42	9	265
269	274	8½	42½	9½	269
273	278	9	43½	10	273
277	283	9½	44	10½	277
281	287	10	44½	11	281
285	291	10½	45	11½	285
290	295	11	46	12	290
294	300	11½	46½	12½	294
298	304	12	47	13	298
302	308	12½	48	13½	302
307	312	13	48½	14	307
311	316	13½	49	14½	311
315	321	14	49½	15	315
319	325	14½	50½	15½	319
324	329	15	51	16	324
328	333	15½	51½	16½	328
332	338	16	52	17	332

Довжина стопи вимірюється як відстань від вертикальної проекції найбільш виступаючої частини п'яти на підлогу до вертикальної проекції найбільш виступаючого пальця на підлогу.

Довжина устілки вимірюється по прямій (на не розтягненій на площині устілці) між крайньою точкою устілки на носку та згином (крайньою точкою верхнього шару устілки) в районі п'яти.

Інформацію про довжину стопи та відповідність розмірів взято з [офіційного сайту Lowa](#). Майте на увазі, що на бірках Lowa може бути вказано як довжину в міліметрах, що відповідає довжині устілки (значення «mm»), так і японський розмір (значення «JP») – це залежить від року та місця придбання товару (в офіційного дистриб'ютора в Україні або в іншому місці). Наприклад, для придбаного в будь-якому місці взуття Lowa розміру UK 12 довжина 304 мм (значення «mm»), відповідає розміру «JP 298» (298 мм), а фактичний розмір взуття однаковий.

Стандартно взуття Lowa виготовляється для середньої повноти стопи.

В таблиці наведено розміри чоловічого взуття Lowa. Жіноче взуття Lowa містить в назві літери «Ws» (Womens; жіноче).

UK – британське позначення розміру, яке широко застосовується у колишніх колоніях Об'єднаного Королівства – країнах Британської Співдружності.

EU – європейське позначення розміру, яке відрізняється від українського (UA) в менший бік. Розмір EU 47 орієнтовно дорівнює розміру UA 46.

US M – американське позначення розміру чоловічого взуття.

JP – японське позначення розміру, яке відповідає довжині стопи.

Таблиця розмірів жіночого взуття Lowa (Ws)							
Довжина стопи, мм	Довжина устілки, мм	UK	EU	US M	US W клейове кріплення підшови	US W литтєве кріплення підшови	JP
218	214	2½	35	3½	4	4½	218
222	218	3	36	4	4½	5	222
226	222	3½	36½	4½	5	5½	226
230	236	4	37	5	5½	6	230
235	240	4½	37½	5½	6	6½	235
239	245	5	38	6	6½	7	239
243	249	5½	39	6½	7	7½	243
247	253	6	39½	7	7½	8	247
252	257	6½	40	7½	8	8½	252
256	262	7	41	8	8½	9	256
260	266	7½	41½	8½	9	9½	260
265	270	8	42	9	9½	10	265
269	274	8½	42½	9½	10	10½	269
273	278	9	43½	10	10½	11	273
277	283	9½	44	10½	11	11½	277
281	287	10	44½	11	11½	12	281

Жіноче взуття Lowa в кінці назви моделі містить літери «Ws» (Womens, жіноче).

Довжина стопи вимірюється як відстань від вертикальної проекції найбільш виступаючої частини п'яти на підлогу до вертикальної проекції найбільш виступаючого пальця на підлогу.

Довжина устілки вимірюється по прямій (на не розтягненій на площині устілці) між крайньою точкою устілки на носку та згином (крайньою точкою верхнього шару устілки) в районі п'яти.

Інформацію про довжину стопи та відповідність розмірів взято з [офіційного сайту Lowa](#). Майте на увазі, що на бірках Lowa може бути вказано як довжину в міліметрах, що відповідає довжині устілки (значення «mm»), так і японський розмір (значення «JP») – це залежить від року та місця придбання товару (в офіційного дистриб'ютора в Україні або в іншому місці). Наприклад, для придбаного в будь-якому місці взуття Lowa розміру UK 12 довжина 304 мм (значення «mm»), відповідає розміру «JP 298» (298 мм), а фактичний розмір взуття однаковий.

Взуття Lowa виготовляється для середньої повноти стопи.

UK – британське позначення розміру, яке широко застосовується у колишніх колоніях Об'єднаного Королівства – країнах Британської Співдружності.

EU – європейське позначення розміру, яке відрізняється від українського (UA) в менший бік. Розміру EU 47 орієнтовно дорівнює розміру UA 46.

US M – американське позначення розміру чоловічого взуття.

US W (клейове кріплення підшови; cemented construction) – американське позначення розміру жіночого взуття з кріпленням підшови взуття до верху методом склеювання.

US W (литтєве кріплення підшови; injected construction) – американське позначення розміру жіночого взуття з кріпленням підшови взуття до верху методом лиття підшови на безпосередньо на верхню частину взуття.

JP – японське позначення розміру, яке відповідає довжині стопи.

5. Таблица розмірів взуття Salomon

Таблица розмірів взуття Salomon				
Довжина стопи, мм	UK	EU	US M	US W
220	3½	36	4	5
225	4	36⅔	4½	5½
230	4½	37⅓	5	6
235	5	38	5½	6½
240	5½	38⅔	6	7
245	6	39⅓	6½	7½
250	6½	40	7	8
255	7	40⅔	7½	8½
260	7½	41⅓	8	9
265	8	42	8½	9½
270	8½	42⅔	9	10
275	9	43⅓	9½	10½
280	9½	44	10	11
285	10	44⅔	10½	11½
290	10½	45⅓	11	12
295	11	46	11½	12½
300	11½	46⅔	12	13
305	12	47⅓	12½	13½
310	12½	48	13	14
315	13	48⅔	13½	14½
320	13½	49⅓	14	15

Майте на увазі, що часто взуття Salomon виготовляється для малої повноти стопи. Тобто, при достатній довжині взуття може бути вузьким по ширині стопи і тиснути з боків. Взуття для більшої повноти стопи біля позначення розміру має літеру «W» (Wide, широке). Наприклад: 10W, 44⅔W.

Довжина стопи вимірюється як відстань від вертикальної проєкції найбільш виступаючої частини п'яти на підлогу до вертикальної проєкції найбільш виступаючого пальця на підлогу.

UK - британське позначення розміру, яке широко застосовується у колишніх колоніях Об'єднаного Королівства - країнах Британської Співдружності.

EU - європейське позначення розміру, яке відрізняється від українського (UA) в менший бік. Розмір EU 47 орієнтовно дорівнює розміру UA 46.

US M - американське позначення розміру чоловічого взуття.

US W - американське позначення розміру жіночого взуття.

Джерела інформації:

1. Інтернет-крамниця [SalShop](#);
2. Інтернет-крамниця [AdiCross](#).

6. Як правильно проводити заміри частин тіла

Всі заміри для вибору розміру одягу проводяться кравецьким метром-стрічкою. Як правило, на голе тіло, коли кравецький метр щільно прилягає до тіла. Крім тих випадків, коли в таблиці розмірів є інші інструкції як проводити замір (наприклад, заміряти з певним зазором, заміряти попередньо щось вдівши, заміряти по вже наявному елементу одягу, який добре Вам підходить абощо).

Заміри довжини стопи можуть проводитися як кравецьким метром-стрічкою, так і лінійкою довжиною 30 і більше сантиметрів.

При замірі довжини стопи рекомендується розмістити босу стопу на рівній поверхні, п'ятою вперши в вертикальну стінку (ідеально підходить бічний брус одвірка дверної пройми). Під стопу потрібно покласти аркуш паперу, вперти один край аркуша у стіну, а на іншому боці олівцем чи ручкою відміти крайню вертикальну проекцію найдовшого пальця. Відстань між краєм аркуша та вертикальною проекцією найдовшого пальця є довжиною стопи.

Також можна намалювати вертикальну проекцію стопи на аркуші паперу (обвести стопу олівцем, стоячи на рівній поверхні на аркуші паперу) та заміряти відстань між крайніми точками, як показано на малюнку нижче. Для точності замірів важливо обводити проекцію не залишаючи зайвих зазорів!

Розмір слід визначати по довжині більшої стопи (як правило – правої).

